

més vius i densos a la Vall d'Aran que enlloc (Cor., *Voc. Ar.*, 114); i *tuc* se sent una mica també per les Valls de Boí, Àneu, Benasc i fins Isàvena i cap a l'arag. de Gistau etc., però només per anomenar els pics arran de la frontera. Els termes autòctons, de la banda catalana i hispànica són pertot *pui*, *bony* o *pic/pica*.⁵

Sigui com vulgui era ben temptador relacionar el gascó *tuc* 'puig' amb el b.-llgd. *tucā* 'carabassa': cal reconèixer que hi havia un paral·lelisme amb *suc* 'cim'/it. *zucca* 'carabassa', estupendament especíes; i tothom se'n sentia impressionat. No pensant que en mots tan curts tals coincidències són poc demostratives.

Sobre aquestes bases romàniques i indoeuropees va posar-se JHubschmid a estudiar la qüestió per encàrrec del seu mestre Wartburg: car es degueren adonar tots dos de la planxa de Wartburg en el seu volum de 1940 i del centpeus del REW, i d'això ha resultat un nou article del FEW XIII, vol. II (1967), 398-402, firmat per Hubschmid. És un treball utilíssim d'acumulació i aportació de dades de França i de fora França, verament admirable, si bé amb els defectes metodics en què acostuma Hubschmid a caure en les seves indagacions etimològiques.

Tanmateix, constatarem que, en conjunt, ha fet fer un gran pas endavant al problema. Reconeixent, després de Prati, que l'etim. *cucutia* és enterament insostenible, i intentant seguir la suggerència de M-Lübke, s'adona que tampoc es pot pensar en el cèltic; però vol establir una complicada cadena de mots, tots ells amb un origen únic i comú: gascó *tuc* 'puig'-llgd. *tucā* 'carabassa'-oc. *suc*, *suca* (junt amb les formes franceses)-alt-it. *zucco* 'cim'-it. *zucca* 'carabassa'-balcànic *čuk* 'cim'-gr. *σίχυς* 'cogombre'-esl. *tyky* 'carabassa'. Veient que tot això és massa obscur i embrollat per venir d'una sola font indoeuropea, obligat a renunciar al vell amor predilecte de celtòman, recorre a la seva panacea actual: «vorindogermanisch», pre-indoeuropeu. Així intenta fer un paquet de tot. *L'inconnu a le dos très large!* S'hi pot construir tota cosa damunt, sense por de la crítica.

Encapçala doncs l'article postulant una base *TŪKKA amb dos significats alhora, 'carabassa' i 'turó' («hügel»); d'aquí un gran apartat I de mots romànics amb *t-* inicial; però després, miraculosament, ve un apartat II de mots que comencen amb *s-*: és amb aquests que ajunta l'alt-it. *zuc(co)* 'cim', l'it. *zucca* 'cap' i 'carabassa', balcànic *čuk* i grec clàssic *σίχυ(ο)ς* 'cogombre'; i és amb *tuc* 'cim' (i b.-llgd. *tucā*) que ajunta l'eslau *tyky* 'carabassa'. Meravelles del «vorindogermanisch»!

Car la importància del b.-llgd. *tucā* és ben migrada: es redueix a pocs punts del dept. de l'Erau: tres de l'ALF, tots tres entorn de Beziers (757, 766, 777), un gloss. de Beziers i una cita del contista L. Rouquier, fill de Puisserguier, a 10 km. de Beziers, del llenguatge del qual desconfia el mateix Wartburg: «tinc la impressió que té reminiscències d'escrits dels felibres» (FEW, biblgr. Bh., 46a): és a dir llenguatge imitat dels lèxics; també dóna l'acc. «calebasse, bouteille plate» en un punt de l'Aveyron a la ratlla de l'Erau, i algun derivat de sentit secundari com aquest, dels

quals ja no podem fer gaire cas, essent productes manufacturats, mots possiblement viatgers. En un mot l'àrea del b.-llgd. *tucā* 'carabassa' és una minúscula zona, pròxima al Mediterrani.

Per farcir-ho un poc, cal buscar en català. I aquí troba només l'articlel d'Alcm: «*tuca* 'cucurbitàcia, *Bryonia dioica*' val., Rib. d'Ebre». Notícia única de l'existència de tal cosa en català: sense cap cita ni font ni documentació; cap altra notícia en cap dicc. català, ni l'he trobat en botànics; és de tómer que hi hagi alguna confusió a la calaixera de Mn. Alcover o una afirmació vaga d'un corresponsal. Potser hi hagué en alguna part del català un manlleu esporàdic del Llenguadoc. V. infra.

Damunt de bases tan flaquas, construeix: «és versemblant que *TŪKKA 'carabassa' va viure altre temps en tot el territori» (p. 400a44) «des d'aquí va passar a 'elevació arrodonida'». Ja hem vist que no hi ha hagut arrodoniment enlloc de França ni Cat., i rarament a Itàlia, sinó 'punta' o 'forma cònica'. «I després 'cap'» (p. 400a51): es guarda molt de dir 'cim del cap' el matis que reconeix tothom. La seva raó és perquè «no es pot separar *tuca/suca* del rus antic *tyky* 'carabassa', ni aquest no es pot separar del gr. *σίχυ(ο)ς* 'cogombre'» (401a47-52). Més meravelles, car la base fonètica de tot això en grec i en eslau no són més que els acrobatismes de Specht etc.,⁶ que ja Meillet va posar en quantantena el 1910: no n'ha tornat a parlar més Meillet (degué descartar-ho del tot).

Ata bé crec que en efecte els noms de la carabassa són no-indoeuropeus, i certament pre-romans. Ja la gran autoritat d'O. Schrader (*Reallexikon der Indogermanischen Altertumskunde*, I, 653-4) va dir que era impossible que els mots grec i eslau vinguessin de l'indoeuropeu perquè la carabassa no es fa a la pàtria intra-europea dels indoeuropeus, sinó només entorn del Mediterrani, i que per tant era difícil que hi hagués relació entre el mot eslau i el grec. Però sí que és possible que el nom grec del cogombre i l'italià i b.-llgd. de la carabassa vinguin d'una llengua proto-mediterrània.

La paraula grega i les seves variants són antigues i estan lligades a les costes de Grècia pel nom de *Σικυών*, *Sicyon*, famosa ciutat de la costa N. del Peloponès (al bell peu de Mycenai!); nom que ja els antics explicaven per la producció de cucurbitàcies. I Hesiqui (S. IV d. C.) que sol recollir mots dialectals, i en particular del dòric de la Magna Grècia, porta les gloses *κύκων τὸν σικυόν* o sigui 'cogombre' i *κυκῦζα γλυκεῖα κολόχυνθα* o sigui 'carabassa dolça'. Aquí tenim doncs *ku-* o *kē-*. Quàdruple variant en la consonant inicial: *k/t/ts/s*. Tot s'explicaria suposant una consonant intermèdia, en la llengua o llengües proto-mediterrànies, adaptada diversament aquí, ací i allà; p. ex. *χ* palatal > *t-* italiana, *s-* grega, i *ʃ-* > *t-* en llenguadocià.

L'eslau potser s'ha de separar del tot. Entre altres raons perquè els eslaus foren un poble nòrdic, sense contacte pròxim ni llunyà amb el Mediterrani, fins a temps bastant moderns (quan els iugoslavs entraren